

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy neve: Látványtervezési alapismeretek bábtervezés 1-2 (BA)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező törzsanyag	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 30% elméleti, 70% gyakorlati	
A tanóra típusa¹: tervezési feladat koncepcionális feldolgozása, kutatás óraszám: 26/30 az adott félévben, nyelve: magyar Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők²: kutatás, megfigyelés, kísérletezés, szabad asszociáció	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³): gyakorlati - tervezési koncepció tervekkel alátámasztott prezentálása Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴:	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. és 2. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása: A tantárgy a két szemeszter során két különböző megközelítésű bábtervezői feladatból áll, melyek az első év végén egymásba fonódnak. A tantárgy célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a bábtervezés karakterépítő és látványtervezési alapelveit. A tantárgy központi kérdése egy élettelen tárgy életre keltése, melynek során a hallgatók megtapasztalják, hogyan az alapvető mozgatási funkciók egyben erőteljes karakterépítő erővel bírnak. A két félév különböző tervezési tematika alapján közelíti meg a mozgáskoordinációt – a hallgatók megtanulják, hogy az egyes testrészek ízelésével és kapcsolódási pontjainak meghatározásával milyen test- és mozgáskaraktereket fejzhetnek ki. 1. szemeszter: A tantárgy célja a kutatásalapú tervezői gondolkodásmód megismertetése, amelyben a hallgatók egy általuk választott állat megfigyeléséhez kapcsolódóan egy fiktív állat bábkaraktert kell megtervezniük. A félév kiemelt feladata a megfigyelői és elemző tervezői attitűd elsajátítása mellett a bábtervezési alapokkal, fogalmakkal való megismerkedés. A kurzus során a hallgatók megtanulják, hogyan használhatják a személyes megfigyelést, saját élményeket, benyomásokat inspirációs és építőelemként az alkotásban. A tanulási folyamat hangsúlya a gondolkodáson, a keresésen, a dokumentáción és a reflektív értelmezésen van a kurzus során. 2. szemeszter: A félév során az önelemzés és a befelé figyelés kerül fókuszba, ahol a hallgatók egy képzeletbeli barát karaktert terveznek maguknak. A feladat során tovább mélyítik a bábtervezés technikai ismereteiket, a hallgató saját kezűleg készít el egy bábót a bábkészítő oktató irányításával. A feladat a megfigyelésre, ember és környezet egymásra hatásának elemző megértésére irányul.	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Lellei Pál: BÁBKÉSZÍTÉS

ESZME, Budapest, 2014.

ISBN: 9789631210514

Bródy Vera: A bábtervező mesél

Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt, 2016.

ISBN: 9789634152861

Susan Bradley: Stop Motion Filmmaking: The Complete Guide to Fabrication and Animation

London, Laurence King Publishing, 2020.

ISBN: 9781786275686

Passuth Krisztina: **Koós Iván**

Corvina Kiadó, 1984.

ISBN: 9631329908

Tomanek, Alois: **Pobody Loutky (The Forms of Puppets)**

Praha, Akademie múzických umeni, 2016.

ISBN: 9788073313493

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Célzott szakmai kompetenciák:

a) tudása

- Ismeri a bábmozgatás technikáit és a kivitelezési módozatokat
- Ismeri a bábszínházi és mozgóképes médiumok jelmeztervezésbeli és színpadi tértervezéshez kapcsolódó elméleti és technikai alapokat
- Ismeri a bábu mint a valóság jelle sűrített testének vizuális szerepét
- Tájékozott a különböző báb típusok mozgásmechanikájáról és azok jelmezhasználati következményeiről
- Ismeri az anyaghasználat, stilizáció és színkezelés dramaturgiai és esztétikai szerepét a bábfigurákon és az őket mozgó bábszínészek jelmezének kialakításakor, valamint a különböző technikai igényű bábmozgatásokra alkalmas játéktér kialakításának szempontjait

b) képességei

- Képes a kijelölt irodalmi mű kapcsán önálló koncepció kialakítására
- A karakterek elemzését és stilizálását önállóan képes kialakítani összhangban a díszlettervvel
- Tud karaktert, testformát és bábjelmezt integrált egységként tervezni, figyelembe véve a báb mozgásképességét és manipulációját
- A bábos térkezelés összhangban mind arányaiban, mind pedig funkciójában a báb karakterekkel
- Tudatában van az anyag és bábtechnika használatának a tartalmi kifejező lehetőségeivel
- Ismeri a bábszínészek lehetőségeit és együttműködik velük
- Képes anyagkísérletekre, színes karaktertervek és pontos műhelyrajzok készítésére
- Felismeri a stilizáció szerepét és alkalmazza azt különböző előadásformákban
- El tudja választani és össze tudja hangolni a karakter vizuális és funkcionális rétegeit
- Összehangoltan képes alkalmazni a vizuális eszközöket (szín, anyag, fény, mélység) a bábmozgás és látvány integrálására
- Érzékeny a karakter vizuális és dramaturgiai kibontására, nyitott az alkotótársak szempontjaira
- Kreatív, érzékeny és reflektív a bábművészet formai és technikai változatosságára

- Képes önálló színházi és filmes báb- és jelmeztervek létrehozására

c) attitűd

- A báb előadás, mozgóképes báb produkció létrehozásakor szoros alkotói együttműködésben dolgozik az előadás minden alkotójával
- Önállóan irányítja a kivitelezést és döntésképes
- Az előadás létrehozásában művészi képességei maximumát nyújtja
- Folyamatosan figyelemmel kíséri és reflektál a kortárs bábművészetre, az új anyaghasználatra és technikai megoldásokra
- Tiszteli a bábjáték hagyományait, ugyanakkor keresi a kortárs és kísérleti megközelítéseket.
- Tiszteletben tartja a különböző játékmódokból fakadó mozgásigényeket és azokhoz alkalmazza a tervezést
- Nyitott a médiumközi gondolkodásra: a színház, a film és az animáció vizuális nyelveinek összehangolására
- Motivált az egyéni tervezői nyelv és vizuális identitás kialakítására a báb- és jelmeztervezés területén

d) autonómia, felelősség

- Tudatában van annak, hogy művészi munkája a magyar vizuális művészet része
- Szakmai identitása, világszemlélete alkotásaival harmóniában születnek
- Művészeti ismeretei felelősen osztja meg másokkal
- Munkájával az előadóművészeti team koncepciójába illeszkedik
- Önállóan képes egy előadás teljes bábkészletének teljes ruházati és testformai megalkotására
- Felelősségteljesen dönt anyaghasználatról, formai megoldásokról és technikai kivitelezhetőségről
- Képes önreflexióra, kritikák befogadására és saját szakmai fejlődésének tudatos alakítására
- Folyamatosan követi és beépíti a kortárs báb-, látvány- és mozgóképművészet új tendenciáit

Tantárgy felelőse: Pajor Patrícia

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) és elérhetősége(ik): Pajor Patrícia, Hoffer Károly

A tantárgy tanításának időpontja/helyszíne: Epreskert/ Budapest Bábszínház műhelyek

Tantárgykódja: LÁA-LSMB01-25-C, LÁA-LSMB02-25-C

Felelős tanszéke: Látványtervező tanszék

Képzési idő szemeszterekben: 2 félév

Tanórák száma összesen: 39 + 45

Tanulmányi követelmények: -

Oktatási módszerek: báb-kivitelezési műhelylátogatás

Javasolt tanulási módszerek:

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma: tervezési koncepcióhoz tervek és műhelyrajzok, makett készítése analóg technikákkal

Felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök: makett készítéshez szükséges eszközök és alapanyagok, illetve bármilyen papír alapú vázlat, skicc, jegyzetek, illetve szoftverismeret (Photoshop, InDesign)

Szabadon választható (az infrastrukturális adottságokat figyelembe véve) tárgyként meghirdetve a jelentkező hallgatók létszáma (a tárgyat kötelezően felvevő hallgatóval együtt): évfolyam létszám

87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet:

54. § (2)⁹⁵ A képzési és kimeneti követelmények szerint megszerezhető kompetenciák alapján meghatározott tanterv kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tantárgyakból, tantervi egységekből, továbbá kritériumkövetelményekből épül fel. Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

Nft 2011. évi CCIV. törvény

49. § (2)²²⁹ A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékáig, az intézmény szervezeti és működési szabályzata alapján szabadon választható tárgyakat vehessen fel – vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt –, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson.